החוק להגברת האכיפה בדיני העבודה- על מה מקפידים פקחי משרד הכלכלה במיוחד?

נתוני משרד הכלכלה בתחום האכיפה, 2015

מתוך יום עיון טסטמי 22.6.16

www.kariera.co.il

איתן אגמון

eytanagmon@gmail.com ,04-9834036

החוק להגברת האכיפה, תשע"ב -2011

- "מטרת החוק להגביר ולייעל את אכיפת דיני העבודה".
- עבירה על כל אחת מ- 58 הוראות חוקי עבודה לגבי עובדים- מהווה עילה להטלת "עיצום כספי" בסך 5,110 עד 35,740 ₪ על המעסיק ועל המנכ"ל.
- הקנס הוא לכל עובד, לכל מקרה של עבירה
- בהפרה נמשכת, או חוזרת, של העבירה- הקנס מוגדל
- הקנס הוא מנהלי- מי שחולק עליו, חייב לשלם את הקנס ואז לפנות לועדת ערר (וממנה לביה"ד לעבודה)
- הטלת העיצום באה במקום הליך פלילי
- בעבירה "אצל יחיד" הקנס הוא מחצית הסכום

איתן אגמון eytanagmon@gmail.com

הנחיות משרד הכלכלה לחומרת העבירות

- **אגף אכיפה - סיכום שנת 2015**
- **"במטרה להבטיח את שמירת זכויותיהם של העובדים בשוק העבודה הישראלי אוכף המינהל את הוראות חוקי העבודה בסמכותו, בהתבסס הן על תלונות של עובדים והן באופן יזום מתוך מידע המגיע מיחידת המודיעין במינהל.**
- **המינהל מתמקד בעובדים שהוגדרו על ידי הממשלה כמוחלשים, ובכללם עובדים בשכר נמוך ועובדים המועסקים בהעסקה קבלנית.**
- **בנוסף, מתמקד המינהל באכיפה בקרב המגזר הלא יהודי והמגזר החרדי. "**

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

"סדרי עדיפויות בטיפול בתלונות המגיעות למינהל"

- א. תינתן עדיפות לחקירות בעקבות תלונה או מידע בדבר חשד להפרה כלפי עובדים חלשים:
- 1 . עובדים בשכר נמוך
- 2. עובדים המועסקים בהעסקה קבלנית.
- 3. עובדים ממגזרים חלשים מבחינה חברתית כלכלית המגזר הלא יהודי, המגזר החרדי ויוצאי אתיופיה.
- בכל מקרה תינתן עדיפות לתלונות באוכלוסיות לעיל במקרים בהם יש אינדיקציות להפרות שכר.

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

סדרי עדיפויות- המשך

- **ב. תלונה הקשורה להפרה שתוקנה או הופסקה בטרם הגיעה לידיעת המינהל - לא תטופל, אלא אם:**
- **1. קיימות אינדיקציות כי מדובר בהפרה רוחבית.**
- **2. מקרים בהם מדובר במפר חוזר.**
- **3. ההפרה תוקנה בעקבות הליך משפטי אזרחי כנגד המעסיק.**
- **כאשר יש ארגון עבודה יציג במקום העבודה, תתבצע פנייה ראשונית למעסיק בהעתק לוועד העובדים ולארגון היציג לקבלת הבהרות ודרישת תיקון טרם נקיטת הליכי אכיפה; ואולם אם הבדיקה נעשית אגב תלונה של עובד מתלונן, הליך כאמור טעון הסכמתו של העובד.**

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

"במסגרת האכיפה ניתנה עדיפות לאכיפת החוקים "משפיעי שכר" להלן:"

- חוק שכר מינימום
- חוק שעות עבודה ומנוחה
- חוק הגנת השכר
- תשלומים מתוקף צווי הרחבה לפנסיה
- חוק הודעה לעובד תנאי עבודה
- החוק להגברת האכיפה של דיני עבודה - מיקוד האחריות של מנהל כללי בתאגיד [לעבירות על החוק], ואחריות מזמין שירות לעבירות של הקבלן [בתחומי שמירה, נקיון והסעדה פנימית]

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

אחריותו של חשב השכר (פרשנות המרצה)

- מבחינת חוק הגברת האכיפה, האחראי היחידי הוא מנכ"ל הארגון. אין אחריות חוקית לעובד אחר, בכל דרג.
- האחריות הפלילית: חוק שעות עבודה ומנוחה (סעיף 27), וחוקי עבודה אחרים:

"(א) חברה, אגש"ח [וכו'], שהעסיקו בניגוד לחוק זה ... רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר אנשים ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו:

(2) שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה הנידונה יקוימו".

- עבירות שבאחריות המקצועית של חשב השכר

איתן אגמון eytanagmon@gmail.com

העבירות "החמורות" - 35,740 ₪

- העסקה בשעות נוספות אסורות, או במנוחה שבועית
- העסקת נער מתחת לגיל, מעל השעות המותרות, במנוחה שבועית, בעבודת לילה
- עיכוב העברת סכומים שנוכו משכר, הלנת שכר
- אי תשלום שכר מינימום לפי החוק או לפי צו הרחבה
- פיטורי עובד/ת האסורים לפי חוק עבודת נשים, או פגיעה בתנאי עבודתם
- פיטורי עובד בשירות מילואים
- אי ביצוע תשלומי פנסיה מכח צו הרחבה
- איסור קבלת בטוחות מעובד
- ליקויים בחוזה העבודה של עובדים זרים

איתן אגמון eytanagmon@gmail.com

העבירות "המהותיות" (קנס 20,420 ₪)

- אי מסירת תלוש שכר/ אי מסירה בזמן/ ליקוי בתלוש
- אי מתן חופשה שנתית (שבוע רצוף לפחות כל שנה)
- אי תשלום דמי חופשה [גם הלנת שכר] / אי פדיון
- העבדה בש"נ או במנוחה שבועית שלא לפי היתר שניתן
- אי תשלום התוספת לש"נ או מנוחה שבועית [הלנה]
- העסקת מי שהגיע לגיל 18 ועדיין לומד; אי מתן הפסקות לנער; העסקת נער בלילה שלא לפי ההיתר
- ניכוי מעל המותר לעובדים זרים- ביטוח בריאות, מגורים
- אי מתן אישור בכתב בדבר תחילה וסיום יחסי העבודה
- אי מתן הודעה על תנאי העבודה / הודעה למועמד
- ניכויים משכר – שלא כחוק
- העסקת עובד/ת בחופשת לידה

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

העבירות "הטכניות" (קנס 5,110 ₪)

- אי ניהול פנקס חופשה, או פנקס שעות עבודה
- העבדת נער ללא: אישור רפואי, הדרכה לבחירת מקצוע; אי ניהול פנקס פרטים של הנוער
- אי פרסום תקנון למניעת הטרדה מינית
- אי הצגת מודעה בדבר שכר המינימום [אם אין בתלוש]
- דרישת פרופיל צבאי ממועמד לעבודה; פרסום מודעה מפלה; דרישת מידע גנטי
- אי מתן הפסקות [20 דקות] / הפסקה בין ימי עבודה, העסקה רצופה בלילה
- עבירות בהעסקת עובדת בהריון מחודש חמישי / לאחר שובה (ש"נ ולילה ללא הסכמתה)

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

אכיפה חוקי העבודה-

סה"כ סנקציות שהוטלו בשנת 2015

- **התראות מינהליות**
- **התראות וכוונות חיוב שהוצאו למעסיקים: 10,860**
- **עיצומים שהוטלו על מעסיקים: 41,479,000 ₪**
- **מתוכן עבירות "מסמוך" (תלוש, הודעה לעובד, תקנון הטרדה מינית, אישור תקופת העסקה, פנקסים...) כ-53%**
- **(2014- 7,771 התראות, 31 מליון ₪ עיצומים**
- **2013- 3,139 התראות, 16 מליון ₪ עיצומים)**
- **הליכים פליליים 2015- כתבי אישום פליליים שהוגשו:181**
- **קנסות שהוטלו במשפטים פליליים 1,307,000 ₪**

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

חוק הגנת השכר

סה"כ התראות 3,802; 35% מכלל ההתראות; 42% מכלל העיצומים; 15.4% מכתבי האישום		
	התראות	עיצומים ₪
תלוש לקוי, לא נמסר או שנמסר מאוחר 22.6% מההתראות	2,456	2,777,000 6.7% מסה"כ
אי העברה, או באיחור, של סכומים שנוכו 6% (בעיקר פנסיה)	647	13,759,000 33.2%
הלנת שכר 4.6%	502	607,000
ניכוי שלא כחוק משכר 2%	197	306,000

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

חוק שעות עבודה ומנוחה

סה"כ התראות 2,688 , 25.2% מכלל ההתראות; 42% מכלל העיצומים, 15% מכתבי האישום		
	התראות	עיצומים ₪
אי ניהול פנקס שעות עבודה 14.2%	1548	557,000
העסקה אסורה בש"נ 3%	338	843,000 8%
אי תשלום ש"נ 3%	307	143,000
העסקה אסורה במנוחה שבועית 2%	232	867,000 8%
אי תשלום מנוחה שבועית	125	123,000
אי מתן הפסקות למיניהן	87	25,000
העסקה בלילה יותר משבוע	51	5,000

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

חוק	העבירה	התראות	עיצומים ₪
הודעה לעובד (תנאי עבודה)	אי מסירת הודעה לעובד הודעה לקויה	1487 221 13.7%	2,145,000 5.2%
צווי הרחבה לפנסיה	אי ביצוע תשלום	1,370 12.6%	5,003,000 12%
עבודת הנוער	העסקה אסורה, מסמוך	442	378,000
שכר מינימום	אי תשלום	306	1,250,000
עובדים זרים	ניכויי שכר אסורים חוזה עבודה לקוי	61 119	7.7% מאישומים
חופשה שנתית	אי ניהול פנקס חופשה הלנת תשלום חופשה	44 74	61,000

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

חוק	העבירה	התראות	עיצומים ₪
עבודת נשים	פיטורים בהריון וכו'	35	1,286,000 3.1%
הסכמים קיבוציים	שכר שלא לפי צו הרחבה	13	36,000
מניעת הטרדה מינית	אי פרסום תקנון	10	
שוויון הזדמנויות	מודעה מפלה	2	
קבלני שירות-גופים ציבוריים	ליקויי תשלום שכר	2	
איסור קבלת בטחונות מעובד	קבלת בטחונות	2	

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

אכיפה פלילית:
כתבי אישום וקנסות- 2015

- סה"כ 181 כתבי אישום, שהניבו קנסות 1,307,000 ₪
- מזה: שכר מינימום- 68 (37.5%)
- עבודת הנוער- 32 (17.6%)
- הגנת השכר- 28
- חופשה שנתית- 10
- קבלני כ"א- 15
- עובדים זרים- 14

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

הנחיות אכיפה של המינהל

- כשמעשה מהווה עבירה על מספר חוקים, יופעל רק החוק המחמיר יותר
- כשיש תחליפים מתאימים ל"פנקסים" (כגון חופשה, נוער) ול"הודעות" (שכר מינימום- אין אכיפה)
- אין אכיפה בעבירות חד פעמיות קלות
- באותה עבירה לגבי מספר עובדים באותה תקופת דיווח, יסתפקו בסנקציה אחת, אלא אם ישנה "כוונת הפרה"- אי מסירת תלוש או אי רישום שעות עבודה, אי תשלום ש"נ ומנוחה שבועית

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

הפרוצדורה

- קבלת מידע על המעסיק (תלונה)
- הגעה למקום העבודה ללא הודעה
- דרישת פרטים גביית עדויות מעובדים
- זימון המעסיק לחקירה (אין נוכחות עורך דינו)
- קבלת הסברים, במקום או מאוחר יותר
- העלמת עין מעבירות קלות לא שיטתיות
- התראה או עיצום

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון

היתרי פיטורים שניתנו
לפי חוק עבודת נשים - 2015

- ירידה 12% מ- 2014 (למה?)
- 900 היתרי פיטורים לנשים בהריון:
- 51%- מצב כלכלי של המעסיק;
- 20%- אי שביעות מתמשכת מתפקוד העובדת;
- 5% - עבירות חמורות של העובדת;
- 9% - תום חוזה (ואין אפשרות העסקה)
- 6% - העברת ההעסקה לקונה העסק
- 9% - היתרים לצמצום היקף משרה או הכנסה
- 144 סירובים לבקשות (13.8% מכלל הבקשות)

eytanagmon@gmail.com איתן אגמון